

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	8CdoR/1/2026
Identifikačné číslo spisu:	8322202873
Dátum vydania rozhodnutia:	26.05.2026
Meno a priezvisko:	JUDr. Ivan Rumana
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2026:8322202873.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci starostlivosti o maloletého E. M., nar. XX.X.XXXX, zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Humenné, za účasti matky: M.. B. M., rod. I., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom Y. XX, K., zastúpená JUDr. Katarínou Filipovičovou, advokátkou, so sídlom Vajanského 2786/2, Žilina a za účasti otca: T.. E. M., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom O. XXXX/X, I., zastúpenému Mgr. Vladimírou Doničovou, advokátkou, so sídlom Lipová 1, Humenné, o úpravu práv a povinností k maloletému dieťaťu na čas po rozvoде, vedenej na Okresnom súde Humenné pod sp.zn. 8P/228/2022, v konaní o dovolaní matky proti rozsudku Krajského súdu v Prešove zo dňa 21. augusta 2025, č.k. 24CoP/36/2025-490, sp.zn. 24CoP/37/2025, takto

rozhodol:

Z r u š u j e rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 21. augusta 2025, č.k. 24CoP/36/2025-490, č.k. 24CoP/37/2025 a vec mu v r a c i a na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) napadnutým rozsudkom potvrdil vo výrokoch II. a III. v spojení s dopĺňacím rozsudkom rozsudok Okresného súdu Humenné zo dňa 03.02.2025, č.k. 8P/228/2022-446, (ďalej len „súd prvej inštancie“), ktorý vo výroku II. rozhodol, tak že: „Na čas po rozvoде zveruje maloletého E. M., nar. XX.XX.XXXX do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov v trvaní dvoch týždňov so začiatkom u matky v sobotu od 13:30 hod. nepárneho týždňa do soboty do 13:30 hod. nasledujúceho nepárneho týždňa. Následne v starostlivosti pokračuje otec v trvaní ďalších dvoch týždňov s tým, že miestom preberania a odovzdávania je železničná stanica v meste Ružomberok. Právo zastupovať maloletého a spravovať jeho majetok majú obaja rodičia. Každý nepárny kalendárny rok bude maloletý v osobnej starostlivosti matky od 1.7. od 13:30 hod. do 15.7. do 13:30 hod., od 1.8. od 13:30 hod. do 15.8. do 13:30 hod., od 23.12. od 13:30 hod. do 30.12. do 13:30 hod., počas veľkonočných sviatkov od Zeleného štvrtka od 13:30 hod. do Bielej soboty do 13:30 hod.. Každý nepárny kalendárny rok bude maloletý v osobnej starostlivosti otca od 15.7. od 13:30 hod. do 31.7. do 13:30 hod., od 15.8. od 13:30 hod. do 31.8. do 13:30 hod., od 30.12. od 13:30 hod. do 7.1. nasledujúceho roka do 13:30 hod.. Počas veľkonočných sviatkov od Bielej soboty od 13:30 hod. do

veľkonočného utorka do 13:30 hod.. 8P/228/2022 2 Každý párný kalendárny rok bude maloletý v osobnej starostlivosti otca od 1.7. od 13:30 hod. do 15.7. do 13:30 hod., od 1.8. od 13:30 hod. do 15.8. do 13:30 hod., od 23.12. od 13:30 hod. do 30.12. do 13:30 hod., počas veľkonočných sviatkov od Zeleného štvrtka od 13:30 hod. do Bielej soboty do 13:30 hod.. Každý párný kalendárny rok bude maloletý v osobnej starostlivosti matky od 15.7. od 13:30 hod. do 31.7. do 13:30 hod., od 15.8. od 13:30 hod. do 31.8. do 13:30 hod., od 30.12. od 13:30 hod. do 7.1. nasledujúceho roka do 13:30 hod., počas veľkonočných sviatkov od Bielej soboty od 13:30 hod. do Veľkonočného utorka do 13:30 hod.“ Výrokom III. súd prvej inštancie rozhodol, že : „Počas striedavej osobnej starostlivosti súd výživné neurčuje“ a výrokom III rozhodol, že žiaden z účastníkov konania nemá nárok na náhradu trov konania. Odvolací súd rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Predmetom dovolacieho ani odvolacieho konania nebol výrok I. rozsudku súdu prvej inštancie, ktorým súd rozviedol manželstvo M.. B. M., rod. I., nar. XX.XX.XXXX a T.. E. M., nar. XX.XX.XXXX uzatvorené V. XX.XX.XXXX Z. W. P. Z. M. J., zapísané v Knihe manželstiev MV SR Osobitná matrika Bratislava vo zväzku OM/91, ročník XXXX, na strane XXX, pod poradovým číslom XXX , ktorý nadobudol právoplatnosť 01.03. 2024.

2. Súd prvej inštancie v odôvodnení uviedol, že v danom prípade matka bez súhlasu otca opustila spoločnú domácnosť a vzala maloletého do Bratislavy, čím bez súhlasu druhého rodiča zmenila miesto doterajšieho obvyklého pobytu dieťaťa. Otec sa počas celého konania usiloval o výkon svojich rodičovských práv a povinností a nesúhlasil so zverením dieťaťa do osobnej starostlivosti matky a žiadal, aby bol maloletý v striedavej starostlivosti, ktorú rodičia vzhľadom na situáciu, ktorá odsťahovaním sa matky z miesta bydliska do Bratislavy vznikla si nastavili tak, aby bol každý rodič so svojim dieťaťom v dvojtypyždňovom intervale. Aj odvolací súd v uznesení sp. zn. 19CoP/7/2023 zo dňa 08.08.2023 konštatoval, že matka jednostranne prijíma rozhodnutia, ktoré za štandardných okolností podliehajú dohode rodičov, resp. rozhodnutiu súdu na návrh niektorého z rodičov, v súlade s ust. § 35 Zákona o rodine. Matka svoje konanie odôvodňovala konfliktnou povahou otca, s ktorým sa nie je možné na ničom, čo sa týka starostlivosti o ich maloletého syna, dohodnúť. Pri rešpektovaní rozhodnutia matky opustiť stabilné a mal. E. dôverne známe prostredie a odsťahovať sa aj s mal. E. do Bratislavy odvolací súd konštatoval, že ak matka opustila spoločnú domácnosť, voľba miesta jej nového bydliska s dieťaťom je limitovaná simultánnym výkonom rodičovských práv a povinností zo strany otca a to najskôr do domácnosti svojich rodičov vo Z. Ž. a následne do Bratislavy, čím však vytvorila vzdialenostnú prekážku bydlísk rodičov, komplikujúc tak otcovi výkon osobnej starostlivosti o mal. dieťa, ktoré bolo vytiahnuté zo svojho prirodzeného prostredia, kde navštevoval materskú školu a mal aj svoju ďalšiu rodinu, s ktorou mal vytvorené citové väzby .

3. Výkon rodičovských práv a povinností nesmie vystaviť maloleté dieťa negatívnym vplyvom, rešpektujúc najlepší záujem svojho mal. dieťaťa, v ktorého záujme je nepochybne pravidelne sa stretávať s druhým rodičom. Rodičovi, ktorý s dieťaťom trvale nežije, musí byť umožnený pravidelný a čo najširší kontakt, pretože je to práve množstvo času, počas ktorého je možné realizovať aj neverbálne výchovné pôsobenie rodiča, tzv. výchovu prítomnosti či príkladom, ktorá je, ako je vo všeobecnosti známe, tou najúčinnnejšou výchovnou metódou. Je nutné mať na zreteli, že akákoľvek deformácia vzťahu rodič - dieťa je v dôsledku odcudzenia v neskoršej dobe iba ťažko napravitelná (porov. Nález Ústavného súdu Českej republiky sp.zn. I.ÚS 618/05). Uvedené sa však v danom prípade bude len veľmi ťažko naplňať vzhľadom na rozhodnutie matky presťahovať sa do mesta vzdialeného takmer 500 km od bydliska otca mal. dieťaťa, rešpektujúc právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom súd nariadil uznesením č.k. 8P/228/2022-179 zo dňa 23.05.2023 znalecké dokazovanie .

4. Pri posudzovaní úpravy práv a povinností k maloletým deťom na čas po rozvode súd vychádzal z toho, že obaja rodičia majú záujem o osobnú starostlivosť, ale každý z nich mal odlišnú predstavu o jej poskytovaní, preto súd okrem výsluchu účastníkov konania, listinných dôkazov predložených v konaní nariadil aj znalecké dokazovanie. Na otázku aké sú osobnostné predpoklady každého z rodičov vyrovnáť sa s odlišným výkonom rodičovských práv druhého rodiča znalkyňa odpovedala, že aktuálne je medzi partnermi vysoká miera nedôvery, animozity až defenzivity, ktorá sa aktuálne premieta aj do ich spolurodičovského vzťahu. Každý sám za seba sa cíti byť tou prioritnejšou vzťahovou väzbou pre dieťa

a pomerne nekompromisne trvajú na zverení dieťaťa do svojej starostlivosti v záujme sledovania „najlepšieho záujmu maloletého“. Odlišne opisujú mieru angažovanosti toho druhého vo výchove a z toho odvodzujú aj rodičovskú kompetenciu. Matka v čase krízy odchádzala s istou ľahkosťou, resp. úľavou. Otec to znášal horšie, voči matke má nespracované pocity od ľútosti až po animozitu, ktoré ale neguje, resp. popiera a vytesňuje. Na otázku aký je vzájomný vzťah otca a matky a do akej miery môže tento vzťah vplývať na výchovu a zdravý harmonický vývin maloletého dieťaťa, znalkyňa odpovedala, že vzťah medzi rodičmi je aktuálne výrazne narušený, partneri sú ochotní v očiach súdu diskreditovať toho druhého. Neveria si, spolupráca je v podstate napätá, s ľahkým prejavovaním animozity. Na otázku aký je citový vzťah otca k maloletému synovi a aký je výchovný a osobnostný vplyv otca na maloleté dieťa, znalkyňa konštatovala, že citový vzťah otca k maloletému synovi je silný, pozitívny, protektívny. Výchovný a osobnostný vplyv otca na maloleté dieťa je kladný, bez zistených rizík, snaží sa zabezpečovať synovi jeho potreby. Aktuálne však vo vrcholiacom spore totožne s matkou sledujú silno aj svoje ego potreby byť so synom aj za cenu toho, že sa dieťa každý mesiac sťahuje z opačného konca republiky a musí sa neustále prispôbovať. Na otázku aký je citový vzťah maloletého dieťaťa k matke aj k otcovi, znalkyňa odpovedala, že dieťa má voči rodičom pozitívne a vzťahovo bezpečné prejavy svedčí o dobrej neviazanosti na oboch rodičov, vzhľadom k útlému veku, detskej osobnosti a senzitivnejšej povahe je primárne naviazaný na matku. Obaja rodičia sa vysoko motivovane snažia dieťaťu zabezpečiť všetky potreby a sú kvalitnými rodičovskými postavami s primeraným rodičovským repertoárom. Napriek týmto kvalitám samotne striedanie prostredia je dieťa v nie prirodzenej situácii môže mať deficit v potrebe stability prostredia. Na otázku aký je aktuálny psychologický vývin a emotívne prežívanie maloletého dieťaťa, znalkyňa odpovedala, že maloletý syn sa odľučuje ťažko ako od matky, tak aj od otca a pri každej jednej separácii a prechode do toho druhého prostredia sa dieťa „emočne trápi“. Každá takáto skúsenosť momentálne vzhľadom ku kognitívnej kapacite a emočnej zrelosti znamená symbolicky „mikrozánik“ jeho sveta. Obaja rodičia si myslia, že syn je naviazaný práve na neho (matka na seba a otec na seba). Matka má pocit, že domov v I. vytvorila ona, jej odchodom tento domov už nemá svoje kvality pre maloletého ako v jej prítomnosti. Otec to cíti tak, že domov dieťa prežíva Z. I., bráni sa myšlienke, že „mileneц matky pre dieťa môže signalizovať stabilitu“, domnieva sa, že dieťa je u matky v neistote, vníma intimitu a interakciu matky a jej priateľa a takto malé dieťa to musí miasť. Znaleckým dokazovaním nebolo zistené, aby niektorý z rodičov negatívne ovplyvňoval maloletého proti druhému rodičovi, teda zo znaleckého posudku vyplynulo, že obaja rodičia majú adekvátne osobnostné predpoklady pre výchovu svojho maloletého dieťaťa, obaja majú adekvátne osobnostné vybavenie a predpoklady na realizáciu rodičovských práv a povinností v plnom rozsahu. Obaja rodičia sú osobnostne adekvátne vybavení saturovať všetky základné ale aj špecifické potreby a priority maloletého dieťaťa, samozrejme každý svojim spôsobom vyplývajúcim z jeho rodičovskej role, postavenia v rodine a možností. Obaja rodičia sú po osobnostnej stránke spôsobilí vychovávať dieťa, preto sledujúc najlepší záujem maloletého dieťaťa, rešpektujúc jeho právo na zachovanie vzťahu k oboom rodičom, súd rozhodol o zverení maloletého do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov, ktorú si nastavili od novembra 2022, resp. marca 2023.

5. Striedavá starostlivosť kladie na rodičov vysoké ľudské a osobnostné požiadavky. Ak ju však rodičia dokážu kultivovane zvládnuť, potom výrazne zvyšuje predpoklad, že láskyplný a produktívny vzťah detí k oboom rodičom zostane zachovaný. Zachovanie takého vzťahu je prvoradým záujmom detí. V danom prípade sú splnené hmotnoprávne podmienky na to, aby bol maloletý pochádzajúci z manželstva zverený do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov, lebo obaja rodičia sú spôsobilí ho vychovávať, striedavá starostlivosť prebieha od novembra 2022, resp. marca 2023 a táto je v záujme maloletého dieťaťa pre jeho zachovanie väzby k obidvom rodičom, prihliadajúc na citové väzby medzi rodičmi a maloletým navzájom, zachovajúc stabilitu výchovného prostredia, dúfajúc v schopnosť rodičov dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o maloletého s druhým rodičom. Súd pre porovnateľné príjmy rodičov aj ich výdavky súd rozhodol tak, že počas trvania striedavej starostlivosti výživné neurčil.

6. Na pojednávaní konanom dňa 17.01.2024 právna zástupkyňa manžela navrhla, aby súd vykonal dôkaz „dovypočul znalkyňu...“, súd tento návrh na vykonanie dôkazu zamietol, lebo v konaní súd považoval za dostatočne zistený skutočný stav konania s uvedením, že súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale iba na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne

objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia, preto odôvodnenie rozhodnutia súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované zákonné právo účastníka na súdnu ochranu, resp. právo na spravodlivé súdne konanie. Do práva na spravodlivý proces však nepatrí právo účastníka konania, aby sa súd stotožnil s jeho právnymi názormi a predstavami, navrhovaním a hodnotením dôkazov, ani aby prebral a riadil sa ním predpokladaným výkladom všeobecne

7. Odvolací súd na odvolanie matky rozsudok súdu prvej inštancie vo výrokoch II. a III. potvrdil. Odvolateľka navrhla, aby odvolací súd zopakoval dokazovanie a nariadil pojednávanie z dôvodu zmeny pomerov na strane maloletého dieťaťa. Odvolací súd tomuto návrhu nevyhovel, pretože odvolateľka nepreukázala v čom nastala taká zásadná zmena pomerov na strane maloletého dieťaťa, aby bolo nevyhnutné doplniť alebo zopakovať dokazovanie. Zmena pomerov v konaní o úprave výkonu rodičovských práv a povinností nemôže byť akákoľvek, musí ísť o podstatnú zmenu oproti času, keď súd rozhodoval o úprave výkonu rodičovských práv a povinností (rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 22CoP/5/2022 z 27.10.2022). Odvolacia argumentácia matky je v princípe zhodná s jej argumentáciou pred súdom prvej inštancie, striedavá starostlivosť o maloleté dieťať sa realizovala už v čase rozhodnutia súdu prvej inštancie a k tvrdeniam matky o ne/vhodnosti tejto formy starostlivosti odvolací súd uviedol nasledovnú argumentáciu.

8. Odvolací súd ďalej uviedol, že judikatúra sa ustálila v tom, že posúdenie najlepšieho záujmu dieťaťa nie je otázkou skutkovou, ale právnou. Pokiaľ ide o záujem maloletého dieťaťa, súd musí tento vyhodnocovať a zdôvodniť nielen mechanicky a formálne, ale aj s ohľadom na in concreto okolnosti spočívajúce v danosti, prípadne v absencii nielen „technických“ podmienok na výchovu, starostlivosť a všestranný vývoj maloletého (bytové predpoklady, dochádzka do školy alebo na voľnočasové aktivity, lekárska starostlivosť a pod.), ale aj vzhľadom na emocionálne (či už pozitívne alebo negatívne) väzby maloletého ku každému z rodičov, tobôž ak o kvalite týchto väzieb vypovedá nestranné znalecké posúdenie (nález Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 216/2018 z 19. septembra 2018).

9. Odvolací súd zistil, že v súčasnosti je matkin pobyt v Bratislave, kam presťahovala aj maloleté dieťa bez súhlasu jeho otca. Medzičasom tam prihlásila maloletého na dochádzku do materskej školy, pričom časť svojej odvolacej argumentácie založila aj na tom, že táto materská škola ponúka maloletému väčšie možnosti seberealizácie. Podstatným dôvodom na zmenu rozsudku je podľa matkinho názoru náročnosť striedania výchovných prostredí pre maloleté dieťa, ktorá súvisí aj so vzdialenosťou medzi bydliskami rodičov. V tejto súvislosti odvolací súd poukázal na bod 22 uznesenia Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. I.ÚS 955/15 zo 14.03. 2017: „Čo sa týka ďalšieho dôvodu uvedeného mestským súdom pre tak obmedzený styk, tak ani vzdialenosť bydliska rodičov nie je sama o sebe dôvodom obmedzenia styku. Pri rozhodovaní o styku tiež nie je možné totiž prehliadnuť, že to bola matka, ktorá dieťa zo spoločnej domácnosti vytrhla. Také konanie matky je protiprávne, pretože určenie miesta bydliska dieťaťa je súčasťou rodičovskej zodpovednosti, ktorá je zdieľaná oboma rodičmi (viď § 858 Občianskeho zákonníka). Jeden z rodičov teda nemôže bydlisko dieťaťa zmeniť proti vôli druhého rodiča (ROGALEWICZOVÁ, R. Právo rodiča na určenie miesta bydliska dieťaťa, Právnik 4/2015, roč. 154. s. 296 - 307)“. Také konanie by bolo ospravedlniteľné, iba pokiaľ by pre taký krok existovali nejaké závažné dôvody, ako napríklad ochrana fyzickej integrity rodiča alebo dieťaťa v prípade domáceho násillia zo strany druhého rodiča. Také skutočnosti však neboli matkou v konaní pred súdom preukázané. Je teda nespravodlivé, aby matka fakticky profitovala z toho, že dieťa protiprávne premiestnila do Bratislavy. Skutočnosť, že jeden z rodičov protiprávne (jednostranne) zmení bydlisko dieťaťa je podstatnou okolnosťou, ktorú treba zohľadniť pri rozhodovaní, komu dieťa zveriť do starostlivosti a pri rozhodovaní o rozsahu a podmienkach styku. Napríklad k odovzdávaniu dieťaťa na styk by malo zásadne dochádzať v mieste pôvodného bydliska dieťaťa. Pre iné rozhodnutie by mali existovať dostatočne závažné dôvody, ktoré by mali byť v súdnom rozhodnutí vysvetlené (porov. rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 24CoP/59/2022 z 10.11.2022).

10. Jedným z dôkazov predložených matkou boli prepisy nahrávok, ktoré údajne preukazujú pocity a názory maloletého na striedavú starostlivosť. Okrem etického aspektu toho, akým spôsobom matka

zadovážila tento dôkaz, čo má nevyhnutne dopad aj na výpovednú hodnotu takto získaného dôkazu, odvolací súd konštatuje, ak by aj v tomto prípade išlo o autentický názor maloletého dieťaťa, ktorému nepochybne treba venovať významnú pozornosť za predpokladu, že je dieťa dostatočne rozumovo a emocionálne vyspelé, súčasne však nie je možné, aby všeobecné súdy postoj maloletého dieťaťa bez ďalšieho prevzali a aby svoje rozhodnutie založili výlučne na jeho želaní a nie na starostlivom a komplexnom posudzovaní jeho záujmov (rozsudok EŠLP vo veci C. proti Fínsku z 9.5.2006 č. 18249/02, body 57-59). Odvolacia argumentácia je rozporná aj v tom, že samotná matka nesúhlasila s nariadením znaleckého dokazovania spochybňujúc jeho relevantnosť vzhľadom na nízky vek dieťaťa, na druhej strane však celú odvoláciu argumentáciu založila na vybraných formuláciách zo znaleckého posudku podporujúcich jej postoj k výsledku konania. Na tomto mieste treba uviesť, že znalecký posudok nespochybnil rodičovskú kompetenciu otca, čo uznáva aj samotná odvolateľka. Súdy pri rozhodovaní o úprave výkonu rodičovských práv a povinností musia mať na zreteli aj širšie časové hľadisko, nielen momentálnu situáciu, a uvažovať o tom, ako súdne rozhodnutie upraví pomery v rodine aj v dlhodobejšom časovom horizonte, inými slovami, aký stav chce súd svojím rozhodnutím v budúcnosti docieľiť. Situácia, v akej sa maloleté dieťa ocitlo je výsledkom životných rozhodnutí jeho rodičov a riešením tejto situácie nemôže byť, že dieťa príde o rovnocennú a rovnoprávnú starostlivosť jedného z rodičov. Rodičia musia aj v tejto životnej situácii previať rodičovskú zodpovednosť a pokúsiť sa nájsť vzájomnú rovnováhu medzi záujmom dieťaťa a vlastnými záujmami.

11. Odvolací súd v závere konštatoval, že rozpad rodiny nie je ľahký ani pre dospelých, tobôž pre maloleté dieťa, pre ktoré má traumatický potenciál a môže mať negatívny dopad na duševný stav a ďalší vývoj. V prípade rodičov maloletého bol rozpad rodiny sprevádzaný ich vzájomným konfliktom, čo však nesmie ísť na úkor dieťaťa. Základnou potrebou dieťaťa je mať a rozvíjať vzťahy s oboma rodičmi. Narušenie vzťahu k jednému z rodičov je jedným z najzávažnejších dôsledkov rozpadu rodiny. Odvolaciemu súdu nie je zrejмый žiaden objektívny dôvod, pre ktorý by otec maloletého nebol spôsobilý vykonávať striedavú osobnú starostlivosť. Odvolací súd má za to, že je potrebné zohľadniť aj iné kritériá najlepšieho záujmu dieťaťa, než ktoré prezentovala matka, a to potrebu mať v živote oboch rodičov a považuje nariadenie striedavej starostlivosti za formu usporiadania pomerov, ktorá najlepšie zodpovedá tomuto záujmu. Na tomto mieste by chcel odvolací súd apelovať na rodičov, aby boli schopní preukázať svoje rodičovské kompetencie ústretovým prístupom. Čo sa týka napadnutého výroku o výživnom, odvolací súd sa stotožňuje s právnym názorom súdu prvej inštancie, že v prípade nariadenia striedavej osobnej starostlivosti, s prihliadnutím na pomery rodičov a oprávnené potreby dieťaťa, nie je nevyhnutné zaviazat' niektorého z rodičov vyživovacou povinnosťou aj vzhľadom na pravidelný interval striedania v starostlivosti. Súd prvej inštancie dospel pri rozhodovaní k správnym skutkovým zisteniam, vec správne právne posúdil, preto odvolací súd potvrdil napadnutý rozsudok ako vecne správny postupom vyplývajúcim z ust. § 387 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 2 ods. 1 CMP.

12. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd v zmysle ust. § 52 CMP, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak. Odvolací súd zároveň nevzhládol dôvod, pre ktorý by bolo spravodlivé priznať náhradu trov konania niektorému z účastníkov v zmysle ust. § 55 CMP.

13. Proti rozsudku odvolacieho súdu podala matka v zastúpení advokátkou včas dovolanie z dôvodu podľa § 420, písm. f) CSP, tvrdiac, že odvolací súd jej nesprávnym procesným postupom znemožnil uskutočňovať jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Namietala, že odvolací súd sa žiadnym spôsobom nevyjadril k zásadným odvolacím argumentom, ktoré matka namietala v odvolaní, a to konkrétne nasledovným:

· prvostupňový súd pri svojom rozhodovaní neprihliadol na znalecký posudok, ktorý dôkaz napriek námietke zo strany matky a nesúhlas jeho vypracovaním, vykonal, avšak nie je zrejмый, z akého dôvodu sa súd s jeho závermi nestotožnil, primárne s pocitmi mal. dieťaťa, jeho strádaním po stabilite a istote výchovného prostredia a najmä osobe matky, poukazujúc na vyjadrenie znalkyne zo str. 18: „Dieťa má akoby dve polohy svojho prejavu - jednu zrelú, spolupracujúcu, so záujmom o okolie, hračky spôsobilý vnímať podnety a reagovať ale rýchlo vie prechádzať do regresnej odmietavej, až úzkostne ladenej podoby.... Dieťa v priebehu pozorovania vyhľadáva oboch rodičov, ani jedného z nich neodmieta a

nevyklučuje, voči nikomu nemá negatívne prejavy, gestá....ale o niečo viac preferuje matku, najmä vo fyzickej stránke, k nej frekventovane chodí, oslovuje ju, nadväzuje s ňou očný a emočný kontakt. Matka ho dokáže upokojiť a aj zmotivovať ku kratšej spolupráci". Za vyslovene alarmujúce považuje hodnotenie znalkyne vyjadrené na str. 38: „Pri každej jednej separácii a prechode do tohto druhého prostredia sa dieťa „emočne trápi". Každá takáto skúsenosť momentálne vzhľadom ku kognitívnej kapacite a emočnej zrelosti znamená symbolicky „mikrozánik" jeho sveta“.

- súd prvej inštancie ako aj súd odvolací sa zamerali na výlučne mechanické a podmienok striedavej osobnej starostlivosti, bez záujmu o najlepší záujem ktorý postup absolútne popiera základnú koncepciu rodinného práva;

- súd v neposlednom rade vágne pristúpil k novým dôkazom a novým skutočnostiam predloženým matkou v odvolacom konaní, ktoré preukazujú citové prežívanie maloletého dieťaťa, pre ktoré je ďalšie zotrvanie v režime striedavej osobnej starostlivosti nevyhovujúce, a to najmä z hľadiska jeho emočných potrieb a psychického rozpoloženia, ktoré má celkový negatívny dopad na jeho zdravotný stav;

- V súhrne má za to, napadnutý rozsudok, ktorým odvolací súd potvrdil rozsudok Okresného súdu Humenné sp. zn. 8P/2288/2022 zo dňa 17.01.2024 v spojení s doplniacim rozsudkom Okresného súdu Humenné č. k. 8P/228/2022-446 zo dňa 03.02.2025 je nesprávny, nakoľko v konaní k vade uvedenej v ustanovení § 420 písm. f) CSP, pričom tento dovolací dôvod odôvodňuje, že napadaný rozsudok súdu druhej inštancie je nesprávny a jeho nesprávnosť spočíva v tom, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane (matke), aby uskutočňovala jej patriace procesné i v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Nemenej závažnou skutočnosťou je čas, resp. doba, ktorú súdy rozhodovali, a to konkrétne takmer tri roky, ktoré obdobie predstavuje viac ako polovicu života mal, dieťaťa, ktoré tak bolo ponechané v pre neho psychicky náročnom stave, čo je z hľadiska posudzovania jeho najlepšieho záujmu neudržateľné a neprijateľné.

- Odvolací súd sa dôkladne nevysporiadal s odvolacou argumentáciou matky, čím zásadným spôsobom porušil práva mal, dieťaťa.

14. Matka poukázala na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky

sp.zn. 4CdoR/13/2023 zo dňa 24.10.2023 s tým, že : „Podľa jedného zo základných princípov mimosporového procesu vyjadreného v čl. 4 Civilného mimosporového poriadku, ak je účastníkom konania maloleté dieťa, koná súd v jeho „ najlepšom záujme ". Inými slovami, objektívnym explicitne stanoveným zákonným kritériom pre rozhodnutie vo veci maloletého je „záujem maloletého dieťaťa", čo korešponduje s podstatou a účelom základného práva maloletého dieťaťa na rodičovskú výchovu a starostlivosť a tomuto právu zodpovedajúcemu základnému právu obidvoch rodičov na starostlivosť a výchovu o svoje dieťa. Obsah týchto práv je homogenizovaný nielen v práve, ale súčasne v povinnosti na sústavnú starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývoj maloletého dieťaťa v zmysle § 28 ods. 1 písm. a) Zákona o rodine. Pokiaľ teda ide o záujem maloletého dieťaťa, súd musí vyhodnocovať a zdôvodniť nielen mechanicky a formálne, ale s ohľadom na in concreto okolnosti, spočívajúce v danosti prípadne v absencii nielen „ technických " podmienok na výchovu, starostlivosť a všestranný vývoj maloletého, ale aj s ohľadom na emocionálne väzby maloletého ku každému z rodičov. Pri jednotlivých rozhodnutiach je potrebné posúdiť najlepší záujem dieťaťa a určiť m svetle špecifických okolností situácie konkrétneho dieťaťa a určiť ho vo svetle špecifických okolností situácie konkrétneho dieťaťa“. Matka v závere dovolania navrhovala, a aby najvyšší súd ako súd dovolací zrušil rozsudok Krajského súdu v Prešove, sp.zn. 24CoP/36/2025 sp.zn. 24CoP/37/2025 zo dňa 21.08.2025 a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

15. Otec maloletého dieťaťa v zastúpení advokátom vo vyjadrení zo dňa 19.12.2025 k dovolaniu matky uviedol, že dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v zmysle ustanovenia § 431 až 435 CSP a aj absencia tejto náležitosti je podľa CSP dôvodom pre odmietnutie dovolania. Otec nesúhlasil s dovolaním matky v celom rozsahu. Stotožnil sa s rozhodnutím odvolacieho súdu aj s ich odôvodneniami s poukazom na náležité zistenie a riadne preukázanie skutočnej pravdy . Rodičia sa na starostlivosti o mal. E. dohodli, a to formou striedavej osobnej starostlivosti v dvojtýždňových intervaloch s preberaním a odovzdávaním mal. syna na železničnej stanici v P.. Rodičia mal. syna sa tak dohodli, a to v najlepšom záujme maloletého syna, aby mal rovnaký osobný kontakt s otcom aj matkou. Otec má za to, že rozsudkom súd prvej inštancie autoritatívne, zákonne a správne potvrdil existujúci stav starostlivosti rodičov o maloletého syna, ktorá sa s dvojtýždňovým striedaním realizuje od februára 2023. Následne aj odvolací súd v rámci odvolacieho konania zhodnotil, že súd prvej inštancie dospel pri

rozhodovaní k správnym skutkovým isteniam, vec správne právne posúdil, preto odvolací súd potvrdil napadnutý rozsudok ako vecne právny postupom vyplývajúcim z ust. § 387 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 2 ods. 1 CMP.

16. Otec poukazoval na bod 21 odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu, v rámci ktorého sa odvolací súd vyjadril k návrhu matky ako odvolateľky, aby zopakoval súd dokazovanie a nariadil pojednávanie z dôvodu zmeny pomerov na strane maloletého dieťaťa. Odvolací súd tomuto návrhu nevyhovel, z dôvodu, že odvolateľka nepreukázala v čom nastala taká zásadná zmena pomerov na strane maloletého dieťaťa, aby bolo nevyhnutné doplniť alebo zopakovať dokazovanie. Zmena pomerov v konaní o úprave výkonu rodičovských práv a povinností nemôže byť akákoľvek, musí ísť o podstatnú zmenu oproti času, keď súd rozhodoval o úprave výkonu rodičovských práv a povinností (porov, rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 22CoP/5/2022 z 27.10.2022). Zároveň uviedol, že odvolacia argumentácia matky je v princípe zhodná s jej argumentáciou pred súdom prvej inštancie. Striedavá starostlivosť o maloleté dieťať sa realizovala už v čase rozhodnutia súdu prvej inštancie. Ďalej uviedol, že v bode 22 odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu, odvolací súd zhodnotil argumentáciu matky ako odvolateľky, ktorá ju v zásade založila na nesprávnom právnom posúdení najlepšieho záujmu maloletého dieťaťa súdom prvej inštancie. V bode 24 odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu, odvolací súd poukázal na matkin pobyt v Bratislave, kam presťahovala aj maloleté dieťa bez súhlasu jeho otca, medzitým tam prihlásila maloletého na dochádzku do materskej školy, pričom časť svojej odvolacej argumentácie založila na tom, že táto materská škola ponúka maloletému väčšie možnosti sebarealizácie. Podstatným dôvodom na zmenu rozsudku mala byť podľa matkinho názoru náročnosť striedania výchovných prostredí pre maloleté dieťa, ktorá súvisí aj so vzdialenosťou medzi bydliskami rodičov. V tejto súvislosti odvolací súd poukázal na bod 22 uznesenia Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. I.ÚS 355/15 zo 14.03. 2017: „Čo sa týka ďalšieho dôvodu uvedeného mestským súdom pre tak obmedzený styk, tak ani vzdialenosť bydliska rodičov nie je sama o sebe dôvodom obmedzenia styku. Pri rozhodovaní o styku tiež nie je možné prehliadnuť, že to bola matka, ktorá dieťa zo spoločnej domácnosti vytrhla. Také konanie matky je protiprávne, pretože určenie miesta bydliska dieťaťa je súčasťou rodičovskej zodpovednosti, ktorá je zdieľaná oboma rodičmi. (viď § 858 Občianskeho zákonníka). Jeden z rodičov teda nemôže bydlisko dieťaťa zmeniť proti vôli druhého rodiča ROGALEWICZOVÁ, R. Právo rodiča na určenie miesta bydliska dieťaťa, Právnik 4/2015, roč. 154. s. ;96 - 307)".

17. V závere vyjadrenia otec uviedol, že dokazovanie je časť civilného konania, v rámci ktorej si súd vytvára poznatky, potrebné na rozhodnutie vo veci. Právomoc konať o veci, ktorej sa návrh týka, v sebe obsahuje i právomoc to, či a aké dôkazy na zistenie skutkového stavu sú potrebné a akým spôsobom sa zabezpečí na jeho vykonanie (I. ÚS 52/03). Súd nie je v civilnom konaní viazaný návrhmi účastníkov na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z navrhnutých dôkazov budú v rámci dokaz vykonané, je vecou súdu, a nie účastníkov konania. Pokiaľ súd v priebehu civilného k (prípadne) nevykoná všetky navrhované dôkazy alebo vykoná iné dôkazy na zistenie rozhodujúcich skutočností, nemožno to považovať za procesnú vadu konania znemožňujúcu realizáciu pro oprávnení účastníka konania (viď R 125/1999). Keďže v priebehu konania prvoinštančného ako aj odvolacieho boli rešpektované práva matky ako aj otca, bolo vykonané rozsiahle dokazovanie, je nutné rešpektovať aj práva mal. Tomáša na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov, na udržiavanie pravidelnej, rovnocennej a rovnoprávnej striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov, rešpektovania práv aj otca na výchovu mal. syna a s prihliadnutím na svojvoľné a účelové konanie matky, otec navrhol, aby dovolací súd z vyššie uvedených dôvodov dovolanie matky odmietol.

18. Kolízny opatrovník - Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Humenné sa k dovolaniu matky ani k vyjadreniu otca písomne nevyjadril.

19. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP), preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie matky je dôvodné, a preto napadnutý rozsudok odvolacieho súdu podľa § 449 ods.1 CSP zrušil a podľa § 450 CSP mu vec vrátil na ďalšie konanie.

Dovolanie podľa § 420 písm. f) CSP

20. Podľa § 420 písm. f) CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

21. Matka v dovolaní namietala, že dvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie aj keď prvostupňový súd pri svojom rozhodovaní neprihliadol na znalecký posudok, ktorý dôkaz napriek námietke zo strany matky a nesúhlas jeho vypracovaním, vykonal. Nie je zrejmé, z akého dôvodu sa súd s jeho závermi nestotožnil, primárne s pocitmi mal. dieťaťa, jeho strádaním po stabilite a istote výchovného prostredia a najmä osobe matky.

22. Dovolací súd z obsahu spisu zistil, že vo veci starostlivosti súdu o maloletého E. M., narodeného XX.XX.XXXX, vyhotovila znalkyňa M. L. L. číslo znalca XXXXXX, znalec z odboru 34 0000 psychológia, odvetvie číslo 340100 - klinická psychológia detí, znalecký posudok číslo 47/2023 zo dňa 01.11.2023, kde na strane 40 bod 8 k otázke aký je aktuálny psychologický vývin a emotívne prežívanie maloletého dieťaťa uviedla: „Maloletý syn sa odľučuje ťažko ako od matky tak aj od otca. Pri každej jednej separácii a prechode do tohto druhého prostredia sa dieťa emočne trápi. Každá takáto skúsenosť momentálne vzhľadom ku kognitívnej kapacite a emočnej zrelosti znamená symbolický mikrozánik jeho sveta. Obaja rodičia si myslia, že syn je naviazaný práva na neho (matka na seba a otec na seba). Matka má pocit, že domov Z. I. vytvorila ona, jej odchodom tento domov už nemá svoje kvality pre maloletého ako v jej prítomnosti. Otec to cíti tak, že domov dieťa prežíva v I., bráni sa myslieť myšlienke, že milenec matky pre dieťa môže signalizovať stabilitu, domnieva sa, že dieťa je u matky v neistote, vníma intimitu a interakciu matky a jej priateľa a takto malé dieťa to musí miasť“. Prílohou číslo 2 posudku je správa z materskej školy s nasledovným obsahom: „Hodnotiaca správa dieťa: E. M., nar. XX.X.XXXX E. M. začal navštevovať súkromnú materskú školu UniCare v júli 2023. Jeho adaptácia prebiehala primerane veku a dĺžke pobytu v MŠ. Nevýhodou je, že našu MŠ navštevuje iba 2 týždne z mesiaca, nakoľko zvyšný čas je v starostlivosti otca. Adaptácia prebiehala príkladmo, po pár hodinách, matka dieťaťa bola od začiatku spolupráce súčinná a prispôbovala príchody a odchody našim odporúčaniam, aby si E. O. omaly zvykal na nové prostredie, nových ľudí. Ranný plač po odchode matky rýchlo odznel. Po pár týždňoch prešiel na celodenný pobyt. V druhej polovici septembra sa začali prejavovať zmeny v správaní v porovnaní s prvými týždňami v našej MŠ bol menej sústredený, viac neistý a úzkostlivý. Dozvedeli sme sa, že začiatkom septembra začal navštevovať verejnú MŠ aj v Humennom. Tomáško je veľmi citlivé dieťa, na všetky zmeny potrebuje viac času ako jeho rovesníci. Ja chápem, že obaja rodičia chcú tráviť so synom max. času, avšak treba prihliadať v prvom rade na potreby dieťaťa. Po každom prerušení dochádzky potrebuje niekoľko dní, aby sa zorientoval a spolupracoval. Verbálna komunikácia je obmedzená, preto bolo náročné nadviazať na niečo pozitívne, čo zažil v škôlke v I.. Tak sme kontaktovali pani riaditeľku a vyžiadali si ich kurikulum, aby sme s Tomáškom vedeli ľahšie nadviazať komunikáciu vždy, keď sa vráti z Humenného. Rovnako sme zaslali naše celoročné kurikulum do MŠ v I.. Dieťa sa môže efektívne rozvíjať iba ak sa cíti bezpečne a sebaisto. Ešte nebol 100% adaptovaný na jednu MŠ a už začal chodiť do ďalšej, v ktorej mal podľa riaditeľky do augusta 2023 prerušenú dochádzku, lebo v predchádzajúcom školskom roku tam vôbec nespupracoval. Je pre neho náročné fungovať vtákom veľkom kolektíve, keďže pri väčšine činností vyžaduje pomoc učiteľky. Na jeho vek je málo angažovaný na výchovno-vzdelávacej činnosti. Vidieť na jeho správaní v škôlke ako nepriaznivo na neho zmena pomerov medzi rodičmi vplýva. Vstupnú diagnostiku nemá ešte kompletnú nakoľko pri výchovno-vzdelávacích činnostiach spolupracuje nedostatočne a tiež s ohľadom na dĺžku pobytu v MŠ. Pri sledovaných činnostiach sa prejavilo zaostávanie v kognitívnom i sociálno-emocionálnom rozvoji (zatiaľ si nedokáže vytvárať primerané vzťahy s deťmi, sústredenie na činnosť je na úrovni 2-3r.veku, keď sa mu nedarí v nejakej úlohe rýchle chytí paniku a frustrácia prechádza do smútku alebo hnevu), vyžaduje si neustále osobnú intervenciu učiteľa. Rád sa nechá viesť, vie oceniť pomoc druhého. Ešte nemá adaptované všetky bežné pravidlá, veľmi by mu pomohlo keby môže navštevovať našu MŠ bez takých dlhých prestávok. Správu vypracovala: Mgr. Ing. Drážovská, riaditeľka MŠ UniCare v Bratislave, 30.9.2023 M.. T.. C. V..

23. Dovolací súd poukazuje na to, že vhodnosť striedavej starostlivosti rodičov pre maloleté dieťa E. M.,

nar. XX.XX.XXXX, v individuálnych okolnostiach daného prípadu nebola vyhodnotená súvislosť s hore uvedenými zisteniami znalkyne M. L. L., opísanými znaleckom posudku číslo 47/2023 zo dňa 01.11.2023, tak že : „...Maloletý syn sa odlučuje ťažko ako od matky tak aj od otca. Pri každej jednej separácii a prechode do tohto druhého prostredia sa dieťa emočne trápi. Každá takáto skúsenosť momentálne vzhľadom ku kognitívnej kapacite a emočnej zrelosti znamená symbolický mikrozánik jeho sveta...“. Znalecký posudok klubu predstavoval skutkový základ pre vyhodnotenie právnej otázky, a to vhodnosť striedavej starostlivosti pre maloletého E. M.. Dovolací súd súčasne poukazuje na to, že frekvencia striedavej starostlivosti každého z rodičov a vzdialenosť, ktorú musí dieťa prekonávať vyvoláva pochybnosti dovolacieho súdu o zohľadnení najlepšieho záujmu maloletého dieťaťa. Neprihliadalo sa na skutočnosť, že dieťa musí absolvovať každé 2 týždne cestu z Bratislavy do I. pričom rodičia si dieťa odovzdávajú na pol ceste v P.. Najvyšší súd ďalej z obsahu spisu, z vyjadrenia Úradu práce sociálnych vecí a rodiny odbor sociálnych vecí a rodiny so sídlom Kukorelliho 1492/1, 0 66 01 Humenné zo dňa 28.02.2002, spisová značka SDD 88/2022, HE1/OSPODaSK/SPO/2024/4122 zistil že : „...Od marca 2023 sa striedavá starostlivosť aj realizuje, ale veľká vzdialenosť medzi bydliskami rodičov je v tak nízkom veku podľa kolízneho opatrovníka kontraindikáciou striedavej starostlivosti., Maloletý v krátkom čase tu má nastúpiť do prvého ročníka základnej školy a aj keď je striedanie škôl možné, u dieťaťa na prvom stupni však môže byť veľmi náročné. V prípade maloletého E. by bolo vhodné upraviť stretávanie s otcom nielen počas víkendov, ale aj počas sviatkov a prázdnin na dlhšie intervaly, aby mohol so synom tráviť plnohodnotne čas. V rámci konania na Okresnom súde však nebola venovaná pozornosť inému modelu starostlivosti a neboli prednesené návrhy zo strany rodičov k prípadnému zverení dieťaťa do starostlivosti jedného z nich“.

24. Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP). Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP).

25. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.